36. HADİS

PEYGAMBERİMİZ'İN DİLİNDEN DUALAR

عَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْقَمٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ:
«اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، والْبُخْلِ وَالْهَرَمِ ، وعَذَابِ الْقَبْرِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ ، وَمِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ ، وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ ، وَمِنْ دَعْوَةٍ لَا يُسْتَجَابُ لَهَا »

Hadisin Türkçesi

Zeyd İbni Erkam'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle dua ederdi:

"Allah'ım! Acizlikten, tembellikten, cimrilikten, ihtiyarlayıp ele avuca düşmekten ve kabir azabından sana sığınırım... Allah'ım! Faydasız ilimden, ürpermeyen gönülden, doyma bilmeyen nefisten ve kabul olunmayan duadan sana sığınırım."[36]

Açıklamalar

Peygamber Efendimiz; acizlikten, tembellikten, cimrilikten, ihtiyarlayıp ele güne muhtaç olmaktan ve kabir azabından Allah'a sığınmaktadır. Bu hallerden Cenâb-ı Hakk'a her vesileyle sığınmıştır.

Efendimiz duasında; her biri insan için felaket olan dört şeyi dile getirmekte ve onlardan Allah'a sığınmaktadır.

36 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1482 (Müslim, Zikir 73. Ayrıca bk. Nesâî, İstiâze 13, 65)

Açıklamalar

Faydasız ilim, insanın ahlâkını, söz ve davranışlarını güzelleştirmeye, dini Allah'ın istediği gibi yaşamaya götürmeyen ilimdir. Esasen ilim Cenâb-ı Hakk'ın sıfatlarından biri olduğu için kötülenmez. İlmi kötü ve faydasız kılan sebepler vardır. Bu sebeplerin en önemlisi de onun hem insanın kendine hem de başkalarına zarar vermesidir. Meselâ büyücülük ve falcılık da birer ilimdir. Ama bu ilimlerle uğraşan kimse başkalarına kötülük yapmakla kalmaz, en kıymetli sermayesi olan ömrünü de boşuna tüketip gider.

Ürpermeyen gönül, yanında Allah'ın adı veya ayetleri anıldığı zaman duygulanmayan kalp ve bunun sonucu olarak kendisine çeki düzen vermeyen insan demektir. Peygamber Efendimiz "Allah'tan en uzak kimselerin katı kalpliler olduğunu" bildirmektedir (Tirmizî, Zühd 62). Allah Teâlâ da böyle kimseleri "Allah'ı zikretme konusunda kalpleri katılaşmış olanların vay haline" (Zümer suresi (39), 22) diye tehdit etmektedir.

Doyma bilmeyen nefis, Allah'ın verdikleriyle yetinmeyen, açgözlü oluşu sebebiyle dünyalık biriktirmekten usanmayan veya yiyip içtikleriyle yetinmeyen nefis demektir ki böyle bir nefis şüphesiz insanın en büyük düşmanıdır.

Kabul olunmayan dua, Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazanmaya lâyık bir hali bulunmayan kimsenin ağzından çıkması sebebiyle hep reddedilip geri çevrilen dua demektir. Yüce Rabbim bizleri böyle bir muameleye uğramaktan muhafaza buyursun (Âmin).

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Resûl-i Ekrem Efendimizin Allah'a sığındığı bu şeylerden biz de O'na sığınmalıyız.
2. Allah korkusu gönüllerimize hâkim olmalı, daha çok şey öğrenmeli ve öğrendiklerimizi yaşamalıyız.
3. Allah'ın adı ve buyrukları anıldığı zaman kalbimiz heyecanlanmalı ve duygulanmalıyız; nefsimiz yiyip içtiklerine doymuyor ve daha çok dünyalık istiyorsa, hayatımızı yeniden gözden geçirmeli ve iyi bir Müslüman olmaya daha çok gayret etmeliyiz.